

Bogdan Kułakowski
Sztuki Muzyczne, dyscyplina artystyczna - Instrumentalistyka
Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki

Kolbudy, 17.02.2018 r.

RECENZJA

Pracy doktorskiej mgr Mateusza Wizjana pt. „Brzmieniowość neoklasycznej sonaty fortepianowej na przykładzie II Sonaty Igora Strawiańskiego, II Sonaty h- moll op. 61 Dymitra Szostakowicza i II Sonaty Grażyny Bacewicz”

Zlecniodawca opinii:

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu - pismo z dnia 19 stycznia 2018 r.
- na podstawie ustawy z dnia 14.03.2013 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 r. Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt 2)

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego nr 41/II/2014/2015 oraz nr 42/II/2014/2015 z dnia 23 czerwca 2015 r..

W świetle obowiązującej Ustawy z dnia 14 marca 2003 r., Rada Wydziału Instrumentalnego w Poznaniu posiadała uprawnienia do wszczęcia i prowadzenia postępowania doktorskiego w zakresie sztuk muzycznych w dyscyplin artystycznej - instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady pisma z dnia 19.01.2018 r. dołączona została pełna dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu.

Stwierdzam, iż w świetle ustawy z dnia 14.03.2003 r. art.14 ust. 2 pkt 2, Rada Wydziału Instrumentalnego w Poznaniu podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgr Mateusza Wizjana.

Podstawowe dane o Kandydacie

Mateusz Wizjan urodził się w 1989 r. w Szczecinie, gdzie do 2008 r. ukończył podstawową i średnią edukację muzyczną. Studia pianistyczne odbył w Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu w klasie prof. Anny Organiszczak otrzymując dyplom z wyróżnieniem zarówno na poziomie studiów licencjackich, jak i magisterskich. Swoją wiedzę i umiejętności poszerzał na licznych kursach, na których pracował m.in. z prof. prof. B. Canino, L. Cataneo, M. Hughes, R. Becker czy R. O’Hora.

Jest laureatem I nagród na XVII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Neapolu (2013) w kategorii fortepian solo i duet fortepianowy oraz II nagród na XX Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Katanii (2011) w tych samych kategoriach. W czasie studiów otrzymał stypendium Ministra Edukacji i Szkolnictwa Wyższego oraz (trzykrotnie) stypendium naukowe Rektora Ak. Muz. w Poznaniu. Od roku 2011 jest zatrudniony w PSM I st. w Nowym Tomysłu w charakterze nauczyciela fortepianu. Pracował również w ZSM w Ostrowie Wlkp., NSM I st. w Śremie oraz Akademii Muzycznej w Poznaniu w roku akademickim 2014/2015 jako instruktor na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Rytmiki. Aktualnie kończy podjęte w 2013 r. w klasie prof. A. Organiszczak studia III st..

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Mateusza Wizjana pt. „*Brzmieniowość neoklasycznej sonaty fortepianowej na przykładzie II Sonaty Igora Strawieńskiego, II Sonaty h- moll op. 61 Dymitra Szostakowicza i II Sonaty Grażyny Bacewicz*” składa się dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiącego integralną część w/w pracy.

Na płycie CD znalazły się następujące sonaty fortepianowe:

1. II Sonata Igora Strawieńskiego
2. II Sonata h-moll op 61 Dymitra Szostakowicza
3. II Sonata Grażyny Bacewicz

Nagrania dokonano w Auli Nova w Akademii Muzycznej w Poznaniu w okresie od listopada 2015 do czerwca 2016.

W ocenie recenzenta nagranie to zasługuje na pewno na uznanie i ogólna ocena jest pozytywna. Pianista reprezentuje dobrze znane w Polsce cechy poznańskiej szkoły pianistycznej. Należą do nich precyzja w odczytaniu tekstu muzycznego i odpowiedzialna jego realizacja, solidne rzemiosło pianistyczne, do którego trzeba zaliczyć dobrą organizację gry, wszechstronnie ukształtowaną technikę pianistyczną (od dobrej techniki palcowej po technikę akordową), logiczne frazowanie i przemyślane kształtowanie formy oraz klarowność intencji interpretacyjnych. Zarejestrowane sonaty należą niewątpliwie do kategorii kompozycji wymagających od pianisty oprócz w/w cech, doskonałej pamięci, refleksu technicznego i zróżnicowanego brzmienia. Ten ostatni aspekt budzi pewne wątpliwości. Założeniem Doktoranta było przedstawić trzy rodzaje interpretacji i co się z tym wiąże odpowiedniego brzmienia. Jeśli pójść torem myśli p. Wizjana, to brzmienie II sonaty Strawieńskiego powinno być barokowe, II sonaty Szostakowicza - symfoniczne, zaś II sonaty Bacewicz - romantyczne. Najwięcej wątpliwości nasuwa się przy słuchaniu sonaty I. Strawieńskiego, która grana jest zbyt ciężko i masywnie - co spowodowane jest odrobinę zbyt wolnymi tempami części szybkich, niedostatecznie lekką artykulacją i gęstą pedalizacją (być może jest to związane z faktem, iż utwór ten był nagrany na fortepianie marki Fazioli - w przeciwieństwie do pozostałych nagrań dokonanych na Steinway'u) Podobne wrażenie można było odnieść słuchając sonaty G. Bacewicz, gdzie zabrakło spontaniczności narracji i spektakularnej wirtuozerii, z którą należy wiązać idiom romantyczności - tak więc i brzmienia. Najmniej zastrzeżeń budzi wykonanie II sonaty D. Szostakowicza, którego muzyka wydaje się być najbliższa Doktorantowi. Jest to najbardziej

rozbudowany utwór na płycie dający pianości szerokie możliwości interpretacyjne, jak i dźwiękowe oraz ekspresyjne. Z tych zadań mgr Wizjan wywiązuje się co najmniej poprawnie pokazując, iż wiedza zdobyta w czasie pracy nad doktoratem okazała się bardzo przydatna.

Praca pisemna będąca opisem dzieła artystycznego spełnia warunki dysertacji doktorskiej. Składa się z czterech rozdziałów poprzedzonych wstępem, w którym określony został cel i założenia pracy wraz z tezą postawioną w tytule, a odnoszącą się do „brzmieniowości”. Pierwszy rozdział poświęcony jest właśnie objaśnieniu pojęcia brzmieniowości w muzyce, rozdziały drugi, trzeci i czwarty integralnej analizie prezentowanych sonat, w których Doktorant przedstawia genezę powstania, analizę stylistyczno-formalną oraz opis elementów brzmieniowości tj. metroritmiki, melodyki, harmonii, dynamiki, artykulacji, agogiki i faktury. Pracę zamyka podsumowanie, w którym zawarte są przemyślenia i ostateczne wnioski autora dotyczące postawionej tezy a dotyczącej rodzaju brzmieniowości oraz obfita bibliografia.

Jest to dość obszerna, bogata w liczne dygresje, cytaty i rozważania natury historycznej i muzykologicznej, fakty oraz analizy praca naukowa dająca pozytywny obraz autora, jako posługującego się profesjonalnymi metodami badawczymi i posiadającego dobre rozeznanie przedmiotu pracy. Umiejętnie korzysta z dostępnych źródeł zarówno książkowych, jak i internetowych w języku polskim i angielskim. Przykłady nutowe i odnośniki czytelne. Uzasadnienie tezy zawartej w temacie możliwe było dzięki logicznemu rozplanowaniu i czytelności przeprowadzanych wywodów.

Konkluzja

Niniejszym stwierdzam, iż praca doktorska pana Mateusza Wizjana zarówno poprzez dzieło artystyczne jak i dysertację stanowi nowe, oryginalne spojrzenie na problem brzmieniowości. Uważam, że Doktorant wykazał się dostateczną wiedzą teoretyczną i umiejętnościami pianistycznymi uprawniającymi do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. W ten sposób doktorant rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku. **Pracę doktorską Pana mgr Mateusza Wizjana przyjmuję.**

prof. Bogdan Kułakowski

